

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Z Dunaja 18. jan. [Izv. dop.]

Ko se je državni zbor začel, bilo je vse nezadovoljno, Slovenci, Čehi, Moravani, to se ve, — ustavoverci pa še najbolj. Denes se je situacija uže nekoliko sčistila in je desnica državnega zbora zopet bolj „polna nade“. Težavno gre, zato ne gre hitro, a vendar po časi pojde na bolje. Vlada Taaffejeva ima za zdaj še veliko ozirov, veliko nepotrebnih, a mnogo taci, ki so jej naloženi v njenej proglašenej lastnosti kot koalicijsko ministerstvo. To se ve, ministerstvu, ki bi hotelo reči, da je strankarsko ministerstvo, kakor je reklo prejšnje, bilo bi mogoče z nekolikimi kratkimi potezami vse skromne naše terjatve izpolniti.

Vsled prvega vtisa so imeli češki „Narodni listy“, katerih urednik dr. Julius Gregr je poslanec, od tod dopis, da v višjih krogih zopet vlada ustavovernej stranki ugodno mišljenje. Ta vest se je ponatisnila tudi v nemških novinah, vendar nij resnična. V višjih in najvišjih krogih se le bolj utrjuje mišljenje za pomirjenje vseh narodov, za zadovoljenje Slovanov. Prav iz dobrega vira vem, da uže v jako visocih dvorskih krogih obsojajo sistem, ki je v Primorji Slovence zatiral na korist lahonstvu in nemštvu. To mora drugače biti — rekel je sam nadvojvoda Albreht. Ustavoverna stranka izgublja če dalje bolj terén in zadnja znamenja njenega vedno večjega razpada, pismo v katerem „fortschrittsclub“ odpoveduje „liberal-nemu“ klubu ustavoverno zvezo in prijateljstvo, dal je ustavovernej stranki nov udarec tudi v očeh najvišjih krogov.

Včeraj je bil pri cesarji „diner“. Cesar je pri tej priliki posebno dolgo s Hohen-

wartom govoril. Ravno tako je bil odlično prijazen z dr. Smolko. Oboje to se smatra za politično pomenljivo in dobro znamenje, zlasti, ker je dr. Smolki izrazil svojo zadovoljnost, da desna stranka (avtonomistična stranka: Poljaki, Čehi, Slovenci, pravnarji) tako skupaj drži. To se ne sliši kakor zopet oživel ustavoveren upliv.

Včeraj sem govoril z jednim vam najbolj znanim slovenskim poslancem. Vprašal sem ga, kakov vtis nareja naš po poklicu najmlajši zastopnik, knez Windischgrätz. Rekel mi je, da je ravno včeraj dalje časa govoril z njim o naših narodnih razmerah, pa da je knez naredil nanj dober vtis moža poštenjaka, ki bode slovenske poslance v vsem podpiral in besedo držal.

Slišal sem tudi, da bode naučni minister kmalu imenovan, in sicer jeden poslanec izmed avtonomistične večine; in potlej, ko pride ta stroka iz Stremayrovih rok, bode se uže tudi pri Slovencih poznalo, da drug čas prihaja. Za vse, pravijo gospodje, pak je treba previdnosti, časa in potrpljenja.

(Nu da. Ali naša narodna pravljica pripoveduje, da polž je lezel črez visok prelaz sedem let; a na strmi vrh prilazivši padel je nazaj in zdolaj filozofiral: naglost nij nikoli pridna. Ur.)

Da na Nemce ščujemo

kriče vselej nemškutarski in nemški dopisniki, ki pišejo v tukajšnje in v dunajske ter graške in v druge nemške liste, kadar koli mi Slovenci svojo staro terjatev ponavljamo, da morajo pri nas na Slovenskem naši domači uradniki in učitelji uradovati in učiteljevati, ne pa tuji od nemškega naroda k nam prišli, in našega jezika nič ali le malo naučeno zmožni,

da imajo slovenske narodnosti uradniki mej slovensko narodnostjo službovati, da hočemo „Slovenijo za Slovence“ a ne za take tujce, ki Bog vé od kod pridejo v službe k nam, pa arogantno hočejo, da bi se zavoljo njih celó naš hribovski slovenski kmet nemščine učil samó, ker oni ne znajo nobenega drugega jezika. „Deutschenhetze“, — „beamtenhetze“ vpili so vselej, kadar smo mi naglašali krivico, ki se našemu narodu godí, da naši domači študirani ljudje morajo daleč okolo na tujem služeb iskati, kjer koli manjka uradnikov ali profesorjev, a pri nas na Slovenskem službujejo trdi Nemci iz Šlezije, Tirolov, nemške Morave itd.

Naj pa ti nemški dopisniki in ščuváji na nas poslušajo, kaj njih glavni žurnalistični Mentor in glavni glasnik ustavoverstva „Neue freie Presse“ principijalno o taci naših terjatah sodi. Ta list piše 14. januarja t. l. na 3. strani tako:

„Eine selbstverständliche Forderung eines jeden Volkes, sobald dasselbe zu nationaler Entwicklung gelangt ist, dass die Verwaltung der Rechtspflege und aller übrigen Staatsgeschäfte in die Hand dem Volke homogener Organe gelegt wird. Ein Ausfluss dieser Forderung ist es, dass bei Besetzung der Aemter in jenen Instanzen der Verwaltung und Justiz, die in unmittelbarer Verbindung mit dem Volke stehen, in erster Linie auf Personen, welche diesem Volke angehören, Rücksicht genommen werde.“

Torej vsak narod — ergo tudi slovenski narod — ima pravico terjati, da mu upravljajo njegove narodnosti uradniki, da njegovo mladino učé njegove narodnosti profesorji. To nij le naš nauk, nego tudi nemški nauk, v „Neue freie Presse“ se bere, — to si naj njeni dopisniki dobro za ušesa zapišejo „ad informationem“.

Listek.

Je še otrok.

Prišel je zopet predpustni čas in pripeljal seboj vsakovrstne veselice. Vsak mlad človek se veseli predpustnih večerov, a tako se vendar v celem mestu nij nikdo veselil, kakor Oblakova Mina. Saj jej je obljubila mati uže davno po zimi, ko so srebali iz malih čašic zvečer čaj, da bode letos dobila dolgo obleko in da pojde na ples, ki ga napravijo pri Gorjančevih. Da, da, obljubila jej je dobra mati, da pojde, češ, sedaj mora stopiti mej svet in se pokazati moškemu spolu, saj nij več otrok.

Bilo je torej gotovo, da Mina Oblakova letos obišče prvičkrat ples. Za to imenitno epoko v njenem življenji pa je bilo vendar treba nekaj priprav. Prvo, kar se je storilo gledé na to slavnost, je bilo, da se je moralo njeno ime spremeniti. Ne da bi bila postala

iz Mine kaka Amalija, Lucinda ali Roza, ne, tega ne, a ona se je do sedaj imenovala Minica in sedaj so jo jeli klicati Mino, ker je dejala mati, da je tako prav za petnajstletno dekle. In gorje mu, kdor bi se bil spozabil in jo še imenoval Minico. Ne le njena jeza bi ga bila zadela, tudi mati bi ga bila pogledala po strani, — in kakšna je jeza materina, vam je znano. Še celo stari strijc Oblakove Mine je nij več smel imenovati Minico — in ta bi bil vendar imel pravico, saj mu je večkrat na kolnih jezdarila. Dovolj, če nij bilo strijcu dovoljeno, kako more biti drugim.

Po celem mestu se je dalje časa govorilo o plesu, ki ga napravijo pri Gorjančevih. Nij čuda, da se je pri jedi in po jedi, pri belej in črnej kavi govorilo tudi pri Oblakovih le o tem plesu. Mina in mati posedavali sta cel dan in vkrepali, kaka obleka bi bila za „mlado cvetlico“ najprimernejša.

Se ve da, gospod Oblak nij nič kaj vesel

bil takih posvetovanj, še menj pa ga je veselilo, ko je dobil račun iz prodajalnice, koliko da mora plačati za obleko. Če je kedaj tožil, da je taka obleka predraga, zavrnila ga je kratko energična Ksantipa: Stari molči. In bil je mir.

O, kako težko je pričakovala Mina večera zaželenega — in vendar je prišel.

To je bilo oblačenje, vam pravim, in pripravljanje pri Oblakovih, ko se je storil mrak teško pričakovanega večera. Vse, prav vse žive duše iz cele hiše so morale biti zbrane okolo Mine; tudi stara Maruša, ki se sicer nij rada mešala v take stvari, je bila poklicana v gospodsko sobo isti večer, da je videla, kako stoji Mini nova dolga obleka.

Res okusno je bila oblečena Mina. Belo obleko prav do tal in še dalje, da še dalje, vam pravim, celo vlekla se je za njo, prav takisto kakor repata zvezda je bila in s tem repom pometala je drobni prah po parketu;

V najem

dajem svojo več nego 30 let dobro obiskovano **prodajalnico raznovrstnega blaga**, ki stoji na najboljšem kraju poleg župne cerkve v zaradi vina slovečem **Bizelji** prav na razpotju, ter je popolnoma urejena; pri njej je **stanovanje** z dvema sobama, s kuhinjo in dvoriščem vse v zelo dobrem stanu. Natančnejši uveti se izvedo pri gospodarji samem, čegar naslov je: **Anton Malus v Lušiči št. 28, Bizelj, pošta Bréžice.** (18-2)

V najem

se daje s 1. majem 1880. pri **sv. Bolfanku** v Ljutomerskih gorah, okraji Ormoškem, komaj pol ure od železniške postaje Središke (Postrau) **gostilnica s prodajalnico in potrebnim gospodarskim orodjem vred.** Ista je ravno pri cerkvi sv. Bolfanka, na dobri cesti, ter trgovini z raznovrstnim blagom jako ugodna in za krmo pripravna. Pogoji so jako ugodni. Več se izve pri gospodu **Blazu Štiberou**, posestniku v **Pušencih**, pošta **Ormož** (Friedau). (24-2)

Nove ponudbe.

Udano podpisani umeteljni in trgovinski vrtnar se priporoča čestitemu občinstvu in svojim cenjenim naročnikom za izdelovanje **šopkov** v zdanjej sezoni, za izdelovanje **mrtvaških vencev** od najslabšega do najboljšega, ter vse izvršuje **hitro in po ceni.** Preskrbljen je s kamelijami in drugimi svežimi cveticami.

Nadalje prevzema tudi **dekoracije pri mrtvecih**, na **plesiščih** in za **druge slovesnosti.** Vse v ceno.

Vnanja naročila izvršuje **točno** proti **poštnemu povzetju**, ter obilih **naročeb** prosi se spoštovanjem

Alojzij Korzika,

umeteljni in trgovinski vrtnar na poljanskej cesti št. 12, nova.

(21-2)

Velika prodajalnica,

na zelo obiskovanem kraju v sredi ljubljanskega mesta, pripravna za prodajanje **vsakršnega blaga**, galanterijskih predmetov ali moke, se daje v **najem** in se more **takoj** preseliti v njo. — Natančnejše pové **Fr. Müllerjev Annoncen-Bureau.** (7-3)

Tuji.

16. januarja:

Pri **Slonu**: Bukovič iz Dunaja. Rasmundo iz Prsta. Vidi iz Dunaja. Pri **avstrijskem cesarji**: Zupančič iz Planine.

Obrtno čudo.

Samo in jedina

verižica za uro

v pravem ameriškem christoru.

Primerjati se more samo z zlatom vsled finega dela in vrlosti kovine, ki se nigdar ne premeni. Ta dragocena verižica, katero želimo naznaniti in pri vsem občinstvu upeljati, je gotovo nad **2 gold.** vredna.

Prodaja se vam pa po našem zastopniku po najnižji in res smešnej ceni od

60 novč.,

zato, da ima ves svet priliko, narediti dobiček in stvar presoditi.

Nadalje dobi vsakdo, kdor kupi to verižico,

v dar

skrinjico, v kateri je 7 dragocenih stvari:

- 1 posreben naprstnik,
- 1 par gumb za manšeta,
- 1 par uhanov,
- 1 etui z iglami,
- 1 prstan,
- 1 verižico za okolo vratu.
- 1 križec ali medaljon.

Ume se, da morajo naši zastopniki to skrinjico vsakemu podariti, kdor kupi verižico.

Prodajalnica je na **mestnem trgu** poleg prodajalnice **V. Petričičeve.** — Vnanje naročbe se izvršujejo točno proti odposlanju **66 novč.**

Wilhelmov rimski, skušeni, pravi, vseobčni zdravilni in vodni prilep (plašter) zoper glavobol, rane, opeklino in ozeblino.

Ta prilep je privilegiran od Nj. rimsk. kat. veličanstva. Moč in učinek tega prilepa je posebno ugoden pri **globokih in raztrganih ranah** veld **uboda** ali **udara**, pri **hudih ulesih**, **neodpravljenih bezgavkah**, pri **skelečnih izpuštkih**, pri **črvu**, **vnetih in oguljenih prsih**, **speklinah**, **kurjih očesih**, **otiskah**, **zmrznjenih udih**, pri **toku iz trganja** in **jednakih bolečinah.**

Jedna škatljica stane 40 kr. av. velj. Menj, nego dve škatljici se ne pošiljati in staneti s kolekom in pošiljati 1 gld. av. velj.

Ta prilep pravi ima samo

lekarna **Fran Wilhelma** v Neuenkirchnu pri Dunaji.

Nadalje ima tudi:

V Ljubljani: **Peter Lassnik.** (527-6)

Prsne in pljučne bolezni,

naj si bodo kakeršne koli. odpravi najgotovješe po zdravniškem ukazu pripravljeni

v Avstro-Ogerske, Nemške, Francoske, Angleške, Španske, Rumunske, Holandske in Portugalske varovani

Wilhelmov snežniški zeliščni alop

od

Fran Wilhelma, lekarja v Neuenkirchnu.

Ta sok je izvrsten in posebno upliven pri bolečinah v **vratu** in **prsih**, **hripi**, **hripavosti**, **kašlju** in **náhođu**. Mnogo jih je, ki potrjujejo, da se imajo samo temu soku zahvaliti na prijetnem spanju.

Posebno pozora vreden je ta sok kot vračilo pri **megli** in **slabem vremenu.**

Zavolj svojega vrlo prijetnega okusa koristi otrokom, in je potreba vsem na pljučah bolnim; potrebno sredstvo je pa pevcem in govornikom zoper nejasen gov. in hr. pavost.

Oni p. n. kupci, ki želé **pravi** snežniški zeliščni alop, katerega uže pri jam od l. 1855., izvolé naj izrečno zahtevati

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Navod se pridodá vsakej sklenici.

Jedna zapečatena **izvirna sklenici** velja **1 gld. 25 kr.**, ter ima zmirom **fršno**

Fran Wilhelm, lekar v Neuenkirchnu (Nižje Avstrijsko).

Zavoj se računa 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop imajo tudi **samo** moji gg. kupci:

V Ljubljani: **Peter Lassnik;**

Anton Leban, lekar v Postojni; **Karel Šavnik**, lekar v Kranji; **Fr. Wach**, lekar v Metliki; **Dom. Rizzoli**, lekar v Novem mestu.

P. n. občinstvo naj zmirom zahteva **osebito Wilhelmov snežniški zeliščni alop**, ker tega samo jaz pravo izdelujem, in ker so izdelki pod imenom **Julius Bittnerjev snežniški zeliščni alop** samo nevredna posnemanja, pred katerimi jaz posebno svarim.

Original

J. Ogoreutz

v **Novem mestu** prodaja

šivalne stroje vsacega sistema

proti gotovej plači ali na obroke s **petletno garancijo.**

Poduk brezplačno.

O dobroti mojih originalnih ameriških mašin se lahko vsakdo prepriča pri takih osobah, katere so jih pri meni še pred 12. leti kupile in še zdaj izvrstno šivajo. (535-5)

Wheeller & Wilson

Skoraj zastonj!

Zavoljo nedavno na nje prišlo **velike fabrike za britanija-srebro**, oddate se sledečih **42 komadov** izredno dobrih reči od **britanija-srebra** samo za **gld. 6.75**, kot j. dva četrti de. strokov izdelovanja, tedaj **skoraj zastonj**, in sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih **namiznih nožev**, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebrno-jeklenimi ostrinami.
- 6 " jako finih **vilic**, britanija-srebro, iz jednega kosa.
- 6 " **teški žlic** za jedi od britanija-srebra.
- 6 " **žlic** za kavo od britanija-srebra, najboljše kvaliteti.
- 1 maslini **zajemalec za mleko** od britanija-srebra.
- 1 **teški zajemalec za juho** od britanija-srebra.
- 6 **podstavkov za nože** od britanija-srebra.
- 6 kom. **Viktorija-podstavkov**, fino cizelirani.
- 2 **krasna namizna svečnika** od britanija-srebra.
- 1 **salonski namizni zvonček** od britanija-srebra srebrnega glasu
- 1 **precejevalnik za čaj** od britanija-srebra, z ročkom in vesalom.

42 kom. Vseh teh 42 reči je izdelano iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, **za kar se garantuje.** (546 10)

Naslov in jedini kraj za naročila v c. kr. avstro-ogerskih provincijah: **General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken:**

Blau & Kann, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.

Pošilja se proti poštnemu povzetju. — Poština za vseh 42 komadov znaša 36 kr. v vse kraje Avstro-Ogerske

Vseh teh 42 komadov, ki so solidno in praktično blago od britanija-srebra, ki so veljati preje gold. 25, siane zdaj vseh 42 komadov skupaj le gld. 6.75.

Od Francozov se učimo umno gospodariti.

V.

Zboljšanje našega gospodarstva je vprašanje odgoje.

(Dalje. *)

Ravno obširno in dovršeno učenje predmetov zapelje učenca k mnenju, da imajo zadosti, kar so se naučili v „šoli“.

Kolikokrat se ne sliši glas iz učiteljskih ust pred izpitom: „Zdaj ga moramo držati, potem tako ne stori nič več.“

Bentzon pravi: Če je Nemčija tista dežela, v katerej se je največ ljudij brati učilo, pa zopet nij dežele, v katerej bi se manj bralo. — Če vzamemo namesto besede „brati“, „nabirati znanje“, velja izrek o Avstriji.

Skrbi se sicer povsod za disciplino v šoli (ker bi brez discipline nauk nemogoč bil), ali za нравno odgojo, za razvitje volje in značajnosti se ne stori nič. — Naravni čut do poštenja in časti se slabo porablja. Našim gimnazijalcem je razvitja značajnosti gotovo bolj treba, kakor na Angleškem, ker imajo naši vseučiliščniki popolno svobodo, angleški pa so še šolarji v posebnih seminarjih. Na naša vseučilišča smemo, kar se tiče osnove in učenih predavanj, ponosni biti. Ali dijakom bi vseučilišča dosti več koristila, če bi prinesli vanj manj obširno pa bolj temeljito omiko in odločno značajnost soboj.

Nikjer nij tako natoroznanskega poduka, kakor pri nas in nikjer tako malo, kakor pri Angležih; ali vendar nímamo nič več imenitnih naravoslovcev, kakor Angleži.

Nij dežele, v katerej bi izvrstno nadarjeni možje tako lahko in gotovo na svoje mesto prišli, kakor na Francoskem; zaradi tega pa tudi nij nobena dežela rodila toliko imenitnih mož. —

Ne najdemo lahko dežele, v katerej bi z duhom najbolj nadarjena učeča se mladina takej revii izročena bila, kakor pri nas. — Najbolj žalostno pa je še za odgojo avstrijskega ljudstva, da se ravno mladeniči, ki se pripravljajo za učiteljski stan, zaradi svoje reve najbolj z duhomornim delom mučiti in svoj zlati čas zapravljati morajo. Le jedini nagon k višjemu izobraženju in učiteljski poklic ohrani mnogokrat našo mladino na vseučiliščih. Če še kljub temu vendar nekateri dijaki postanejo slavni učenjaki in učitelji, dokaže le, koliko bi dosegli, če bi mogli vsi dijaki ves

*) Glej št. 13. „Slov. Naroda“.

na prsih pa je bila nekoliko izrezana ta bela obleka, da se je videla snežna belina Mininega života, — ker je mati dejala, da je tako prav. In če je mati dejala, bilo je gotovo prav, saj matere vendar dobro vedó kaj je prav.

To vam je bila družba pri Gorjančevih na plesu. Ves krasni svet iz mesta se je sešel tukaj; nekaj na zabavo, nekaj pa na „lov“, kakor je uže navada pri takih priložnostih. Plesalo se je, jelo, pilo, razgovarjalo o vojski, o konjih, govorilo se je resno in lagalo, kakor veste, da je navada na plesiščih.

Midva s prijateljem pa se nijsva udeleževala teh razgovorov.

Po kadrilji so se razšli plesalci na razne kraje, jedne vrste pari šli so si prisegati pri bledej luni zvestobo, drugi skrbeli so bolj za želodec, nekaj pa se jih je sprehajalo po dvorani.

Midva s prijateljem pa sva se naslonila na steber pri oknu in ogledovala sprehajajoče

čas za svojo izobraženost porabiti, kaže le, da nij samo Francija dežela, ki rodi izvrstne talente, ampak tudi Avstrija, da je pri nas vse tako, kakor pri Francozih, le pri odgoji, pri šoli, pri omiki je ravno taka razlika, kakor pri gospodarstvu. — Na Francoskem se učitelji ljudskih in srednjih šol učé v nižjih in višjih normalkah, kjer so z vsem oskrbljeni, kjer se ne le učé, ampak tudi odgojujejo in pripravljajo za učiteljski stan.

Avstrijski Nemci ugovarjajo včasih: „Zakaj pa študirajo tudi ubogi mladeniči če nímajo potrebne podpore? Naj se poprimejo česa drugega“. Na to moram odgovoriti: Zboljšanje našega gospodarstva nij mogoče brez zboljšanja naše odgoje in zboljšanje naše odgoje nij mogoče brez dobrih svojemu poklicu zvestih učiteljev; ali si jih bomo s pohorskih kostanjev natepli? Da pa imajo večji del le ubogi, ki so imeli v mladosti bolj trdo odgojo, ter so se potem izobražili, pravi učiteljski poklic, velja pri nas tem bolj, ker se v naših učilnicah za razvitje močne volje in značajnosti nič ne stori. — Brez močne volje in brez odločne značajnosti pa nij poklica za odgojo. Kdor torej zoper podporo dijakov tako govori, terja nizko politiko neumnega gospodarja, ki skrbno štedi krajcarje, cekine pa meče v vodo.

Študirajmo francosko gospodarstvo, odgojo, upravo, sodnijo, francosko civilizacijo sploh in prepričali se bomo, da ima vsak napredek mogočen upliv na gospodarstvo, na blagostanje naroda. Za Avstrijo in Nemčijo nij bilo ravno koristno, da se njihovi najzmožnejši učenjaki, matematiki, zgodovinarji, inženirji, nijso tako udeleževali državnih opravil, kakor francoski. Naši učitelji naj ne potujejo samo v Nemčijo v Švico, ampak tudi v Francijo; marsikaj koristnega za nas bodo ondi našli.

Nikjer se ne uči manj realnih predmetov, kakor pri Angležih in Francozih in nikjer več, kakor pri nas. Vendar so Angleži in Francozi najbolj praktični ljudje; Nemcem očitajo radi, da so nepraktični, okorni, boječi, da ljubijo sosebno abstraktne teorije itd. — Vse to je le nasledek zanemarjanja нравne odgoje pri Nemcih in pri nas. — Napuh pa je nasledek površnega učenja.

Ne vem več, kdo je imenoval naše ljudske „šole“ pripravnice za ječe in naše srednje „šole“ pripravnice za norišnice; resnica pa je, da se od sedanje sisteme naših učilnic za prihodnost boljših gospodarjev nadejati ne moremo. Nij zadosti, da se streže radovednosti,

se komete — in študirala sva nekoliko astronomijo. Povedati pa moram, da moj prijatelj nij bil vaje fraz, povedal je vselej ravno sodbo o kometih, ki so mimo naji švigali. Vprašal sem ga, kako se mu dopada Oblakova Mina. Dobil sem odgovor, kratek odgovor.

„Je še otrok“, dejal je odločno, kakor bi hotel pokazati, da naj ga ne vprašam več o njej.

In govorila nijsva več o njej isti večer. Opazila pa nijsva, da sta sedeli za nama prav pri oknu dve ženski, bila je Oblakova Mina in njena prijateljica Kolarjeva Ana. Opazila nijsva, ka sta poslušali najine pogovore, sodbe in obsodbe.

In ples se je končal. Govorilo se je še nekaj dni po mestu, kako je bilo na plesu, kedo se je zaljubil in kar je jednaci govoric, a vse se je kmalu pozabilo.

Tako hitro pa nij bil ples pozabljen pri Oblakovih!

treba bo sosebno um, močno voljo in značajnost razviti.

(Dalje prih.)

Telegram Slovenskemu Narodu.

Z Dunaja 19. januarja. Naš poslanec, g. Schneid, je v velikem, s pohvalo sprejetem govoru zagovarjal Lienbacherjev predlog, naj posel državnega pravnika opravljajo župani dotičnih sodnijskih krajev. Govorilo je sedem govornikov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. januarja.

Budgetni odsek avstrijskih delegacij je imel v petek sejo; majhna debata se je vnela gledé judovskega vprašanja. Pri točki; troškovi za poslanika pri papeži, je dejal dr. Gross, da bi se ta poslanik odpovedal, ker bi se s tem nekaj novcev prištedilo; on je dejal, da se za časa, dokler je še živel Pij IX. to nij moglo zgoditi, ker se ga nij hotelo žaliti. Minister Haymerle je pa odgovoril, da se mora tudi zdaj vzdrževati poslanik pri papeži, ker ga še vse evropske vlasti smatrajo za suverena. Tega mnenja so bili dr. Rieger, Groholski, in grof Falkenhayn. Gledé konzulov za Bosno in Hercegovino je odsek sklenil, da se njih troškovi postavijo v ekstraordinarij.

V odseku za vnanje stvari ogerskih delegacij je Szilagyi o „zvezi“ avstro-nemške de-jal, da jej bodo Magjari samo toliko časa pri-jazni, dokler bode ta zveza magjarske interese pospeševala. Da se je na Srbe zabavljalo to se ume ob sebi.

Vlada zahteva sè svojim zakonom v pomoč raznim deželam nad 1 milijon goldinarjev. Svoto, katero bodo dobile Istra, Moravska in Šlezija, bodo te dežele morale povrniti; s temi novci odločuje zakon, da se naj uporabijo za grajenje cest in družih zgradb.

Vnanje države.

Srbski odposlanec Marić je odpotoval na Dunaj zaradi železniškega vprašanja.

Crna gora naznanja evropskim vlastim, da bode dejala pod sekvester vse moh. medan-sko imetje v odstopljenih krajih za to, da si zagotovi troškove od dveh milijonov, katere je imela za to, ker je Turčija nij o pravem času odstopila Plave in Guzinja.

Iz Kabula javlja general Roberts, da je odpravil mesto vojnega guvernerja, na njega mesto pa je postavil Vali Mohamed kana, ki bode mesto oskrboval.

Dopisi.

Iz Šoštanja 16. januarja. [Izv. dop.] V sled žalostnih poročil iz Istre so tukajšnji prebivalci v svojih krogih za stradajoče siromake tudi pobirati začeli, in se je takoj za naše

Jutro po plesu je ostalo Oblakove hiše okno, ki ima razgled na ulico, dolgo dolgo zagrneno. Mina je imela navado uže zarano slo-neti vsako jutro na oknu (mrzaj je nij motil) in prikimovala je mimogredočim pozdravljalcem. Denes je nij bilo na okno. Ne da bi bila bolna, o ne — a ta nesrečni ples!

Ko je prišla s plesa, vrgla je drago obleko proč tako jezno, in jela je milo jokati. Če jo je vprašala mati, kaj jej je, je dejala, da nič.

Človek je pa uže slaba stvar; kaj teško ohrani skrivnost, osobito pa ženske, kakor pravijo modri možje — tudi Mina nij mogla ohraniti za se skrivnosti. Naslonila je malo plavo glavico materi v naročje, in mej ihtenjem povedala nesrečno obsodbo mojega prijatelja.

Po mestu pa se je raznesla govorica, da hoče Oblakova Mina stopiti v nunski samostan. Povpraševali so pač po uzrokih, a zvedel jih nij nobeden. Nivalis.

razmere lepa svota v znesku 32 gl. nabrala, katero se vam tu odpošlje. Nekateri bolj premožni posestniki bi bili pripravi živeža, kakor krompirja, fižola, zelja i. t. d. darovati, ako bi take stvari južna železnica brez plače v Istro dovažala. Brez dvombe se je tega nadejati, ker so železnice v severu za stradajoče prebivalce v Šleziji to storiti obljubile. Treba bode le, da se odbor, ki darove nabira in razdeljuje, do nje obrne. Ako vsak kraj na Slovenskem za svoje sodržavljane v Istri nekaj stori, je brez dvombe, da bode s tem stradajočim njihova žalostna osoda dosti olajšana in zeleti bi bilo, da se večidelj na mesto denarja, ako bode dovažanje prosto koj živež, kakor krompir, turšica, fižola, zelje i. t. d. pošlje. Mi smo prepričani, da drugi trgi kakor Vremsko, Mozirje, Braslovice, Ljubno, Žavec, Šmarje i. t. d. ne bodo za nami zaostali. Na delo tedaj sodržavljani, vsak naj po svoji moči žalostno osodo nesrečnih bratov olajšati se potruji.

Te dni se je tudi v Velenju podružnica gospodarskega društva ustanovila in si za predsednika gospoda dr. Šubica in za odbornike gosp. dr. Lipolda, J. Vrstoška, Fr. Vošnjaka in Jan. Šarnera izvolila in se nadjamo, da bode na korist živinoreje in gozdarstva velik upliv imela in posebno na ta dva oddelka svojo pozornost obrnila.

Treba je posebno gledé gozdarstva kmalu izdatnega poduka in nadzorstva, ker se je inaiči bati, da bode naš lepi kraj popolnoma opustošen, bregovi bodo gole pečine, kakor je uže zdaj Uršovska gora, katera je še pred kaki 15 leti popolnoma pogojzdena bila in uže zdaj deloma na Kras spominja.

Od Robiča pri Kobaridu 14. jan. [Izv. dop.] Z veseljem se čita od veselih slovenskih „besed“, katere napravljajo narodne čitalnice, da narod k zavesti svojega roda in svojega slovenstva budé in krepé. To je óno znamenje, da ne spé, temuč cvetó. V denšnjem mojem dopisu naj bo kratko omenjena zadnja „beseda“, koja je napravila narodna čitalnica v Kobaridu. Obiskovalcev je bilo še precej veliko število. Spored se je dobro izvrševal. Govor je bil prav izvrsten, jedernat, in vsak Slovenec bi si ga moral k sreči vzeti. Petje je bilo prav lepo in ubrano. Kar pa igre zadeva, so ble role prav dobro izvršene. Lehko rečem, da sem bil uže pri mnogih „besedah“ tu in tam, pa da bi bil videl mej poslušalci tak smeh in veselje, le malokrat. Po „besedi“ začela je godba svirati in naša vesela mladina in starina radovala se je do belega dne. Želim si, da bi videl še mnogokrat take veselice.

Od družega dopisnika se nam od ravno tam piše: Čitalnica izreka srčno zahvalo vsem onim, kateri so nas blagovolili počastiti s svojim prihodom. Posebno pa gre vsa hvala čestivrednemu gosp. J. Kurinčiču, kateri je bil tako uljuden, da nam je nadomestoval svojega brata, kateri nij mogel peti radi prehlada. On ne pozna nobenih strank, katerih je mnogo v Kobaridu; zato mu izreka čitalnica najsrčnejšo zahvalo! Njega in našega č. g. kaplana S. G. naj bi vsi drugi posnemali. Srčna hvala gré tudi Bovčanom, Serpeničanom, Dreženčanom, Versenčanom in vsem drugim tujcem, kateri so nas v takem mrazu, po ledenih cestah v obilnem številu počastili. Kje so pa Kobaridci bili? — No, ne rečem, da nij bilo nobenega, ali bilo jih je prav malo. — Da nijso prišli, nij toliko čuda, ker še taki, katerih naloga je ljudstvo spodbujevati za narodno stvar, ne storijo svoje dolžnosti. Tudi taki so, kateri

ne da bi sami prišli, temuč še drugim odsvetujejo. Da, še celo godcem desetake ponujajo, da bi ne prišli k besedi svirat, pa godci ne poznajo desetakov v taci okoliščinah. oní so pravi pošteni Slovenci, kjer gre za narod.

Domače stvari.

— (Za notarja v Ljubljano) namesto umrlega Arka je imenovan zatiški notar g. Franc Omahen.

— (Iz Travnika) v Bosni smo dobili v nedeljo telegrafično poročilo: Nesreča na nesrečo. Denes je bil tukaj velik ogenj. Pred malo časom je zgorela tu velika vojašnica, denes je pa okrajno sodišče pogorelo.

— (Mariine bratovščine) občni zbor bode v nedeljo 25. januarja v mestni dvorani. Na dnevnem redu je: 1. Nagovor predstojnika. 2. Poročilo za l. 1879. 3. Dopolnilna volitev vodstva in volitev pregledovalnega odseka. 4. Nasveti vodstva. 5. Nasveti posameznih udov. Zborovanje se prične ob 10. uri dopoldne.

— (Drugi mali ples v čitalnici) v nedeljo je bil prav živahen. opazovalo pa se je, da je manjkalo — plesalcev. To nij galantno! Radostno pa konstatujemo denes, da naš zadnji klic po pravo narodnem občenju nij bil brez uspeha. Da si se je sem in tja še slišala kaka nemška beseda, vendar so se plesi aranžirali po domače in nežni spol je večinom rabil pri občenju svoj domači jezik. Bodemo videli pri prihodnjem plesu, da nij-li to izviralo samo iz momentanega nagiba.

— (Zadela) sta se zadnjo soboto dva vozova, voz tukajšnjega speditèria Ranzingerja in drug kmetsk voz, v Gradiščah zraven Zevnikove hiše, in sicer tako nesrečno, da je óje kmetskega voza prodrlo trebuš Ranzingerjevemu konju, ki je baje kmalu potem poginil.

— (Občinska volitev.) V Starem trgu poleg Loža je voljen za župana Martin Schweiger, okrajni zdravnik, za občinske svetovalce pa posestniki Fran Žnidaršič, Jaka Vitar, Fran Perušek in Anton Zakrajšek.

— (Požar.) Dné 9. t. m. na večer se je v Pristavi poleg Mengša vnela streha kajzarju Ivanu Škofcu; zgorela je vsa klaja, ter je škode 400 gld. Vaščani so prišli gasiti, ter so ogenj udušili. Pogorelec je pri „Concordiji“ zavarovan za 150 gld.

— (Iz neprevidnosti ustrelil.) Iz Celja se poroča: Dné 13. t. m. je 12letni kmetski fantič Andrej Gmajnar v Železnem igral se na izbi s puško; nevedoč, da je nabita, nastavil in pomeril je na svojo sestro, 23 let staro Heleno, sprožil in ubogo deklico ustrelil; v malo minutah je bila mrtva.

(Iz Ptujja) se piše graškemu listu, da je tamošnja sodnija imela leta 1879. v vsem skupaj 26.500 poslovnih komadov v civilnih in 4500 v kazenskih stvaréh. Da je to ogromno delo moglo zvršeno biti, pripisuje dopisnik izvrstnej energiji in delavnosti ptujškega sodnika g. Vojteh Levičnika.

— („Vrtec“, časopis s podobami za slovensko mladino), stopil je s 1. jan. v deseto leto svoje dóbe in je prinesel naslednje gradivo našej mladini v pouk in zabavo: „Na svet večer“, pesen od Lujize Pesjakove; „Koliko trpi uboga mati“, povest po resničnej dogodbi; „O vulkanih ali ognjenikih“ (s tremi podobami); „Kraljevič Marko“, pesen, zložil Fr. Šetina; „Vile“, spisal Fr. Šetina; „Iz ruske zgodovine“ po Nestoru. — Živo priporočamo „Vrtec“ vsem ónim

slovenskim staršem, ki imajo otroke v hiši, kakor tudi vsem prijateljem naše slovenske mladine. Vsak rodoljub naj bi skušal raztolmačiti našim ljudem korist tega lista, ter jih nagovoriti, da žrtvujejo majheno svotico, katere je treba v obstanek temu listu. — „Vrtec“ stoji za vse leto 2 gold. 60 kr.; za pol leta 1 gld. 30 kr. Naročnina se pošilja na „Vrtčevo uredništvo“, Lingarjeve ulice št. 1. v Ljubljani.

Razne vesti.

* (Nemiri), o katerih smo poročali, da so vsled dvoboja mej Vrhovayjem in Matheinyjem celo Pešto v strahu držali, so baje pojenjali. Poleg mnogih razbitih oken, vrat in neznatnih prask, sta tudi dva človeka izgubila svoje življenje: jeden dijak in jeden izvošček. V petek so oba unesrečenca častno pokopali, a policija je vse storila, da bi pri tej priliki ne ponavljale se demonstracije. V soboto so mislili, da bodo delavci delali nemir, a ker je redarstvo strogo in vestno postopalo, nij se nobeden upal na ulico.

* (Pustite me, ker me je volja umreti!) Policaj Buchman na Dunaji je vtorek dné 13 t. m. zjutraj za rano, idoč po Franja Josipa nabrežji, čul v parku glasno govorjenje. Izpoznal je žensk in mošk glas. Skoraj potem je mož odšel in ženska je ostala sama in nekoliko postala. Zdajci jo krene naravnost proti dunavskemu kanalu in skoči v vodo. Javni stražnik se nij dolgo pomišljal, nego je kar ves oblečen, kakor je bil, zagnal se v valove in prijel samomorilko. Ta ga pak jame prositi: „Pustite me, ker me je volja umreti!“ — vendar se Buchman nij oziral na to, nego jo je prinesel h kraju in jo odvel na policijo v mesto. Tam so jo izpoznali, da je hči imovitemu trgovcu v Leopoldovem. Imena izginivega izpremljevalca svojega nij hotela imenovati, niti nij razkrila, zakaj se je nameravala utopiti. Dekleta so odpeljali domov in jo izročili očetovemu varstvu.

* (Pošta okradena) Dné 24. m. m. je bilo mej Darmstadtom in Frankfurtom n. M. iz poštnege voza ukradenih mej vožnjo 12 100 dolarjev v ameriškanskih obligacijah, mnogo menjic, avstrijskih vrednostnih papirjev in druge vrednosti. Tatu še némajo.

* (Prekanjena goljufica.) Pred jednega najimovitejših peterburgskih dragotinarjev prodajalnice se je nedavno ustavila elegantna kočija, iz katere je stopila na videz zelo odlična mlada gospá. Prišedša v prodajalnico, si dá pokazati najkrasnejših briljantov, katerih pozorno ogleduje, vprašujoča po njih ceni. Veselo se je začudila, izbravša si naposled najlepših in največjih in izvedša, da stanejo samo nekoliko preko deset tisoč rubljev, katera vsota se jej je zdela vrlo nizka. „Toda“, opomni naenkrat, „soprogu bi ne utegnili biti prav, ako brez njega sklenem kupčijo; ali bi ne hoteli biti tako prijaznivi, da me spremite k njemu?“ Pomočniku se je stvar zdela malo neugodna in odvrnil je gospó, da mu tega nij móči brez dovoljenja gospodarjevega. Ukaže ga zatorej poklicati, kajti k sreči je bil baš doma. Gospodar, čestitljiv star mož, vpraša najprej, kako je ime kupovalkinemu gospodu soprogu, in ko mu gospa pové mnogoimenovnega zdravnika, pravi, da jo je pripravljen sam izpremiti k njemu. Briljante denó v lično škričnico, ter jih izročí gospó, potem seleta oboja v elegantno kočijo. Brzi konji po bliskovo hité po ulicah, lepa zdravnikova soproga umeje izvrstno zabavati in ko se je uže precej zmračilo, se ustavijo pred velikim poslopjem — spoštovanemu gospodu dragotinarju mej potom niti nij prišlo na misel, da bi bil pazil, kam se pelje. Stražnik v veži ponižno pozdravi prišleca. Ljubeznjiva izpremljevalka odvéde dragotinarja v svoje stanovanje, ter ga prosi, naj izvoli nekoliko hipov počakati v prvej sobi, da ona prej govori s soprogom. Stari gospod jej v to rad dovoli, anti se mu niti ne sanja, da je v — bláznici. Gospá pohiti v tem k zdravniku in mu pripoveduje, da je k njemu prišla z nesrečnim svojim možem, kateri v svo-